

Etter snart 50 års mediapåvirkning kan det være naturlig å snakke om «den andre siden». For oss som var unge i 1940, i alle fall mine mer eller mindre likesinnede den gang, var det bare en side: Den norske og skandinaviske. Vi var mer nasjonalistiske enn i dag. Positivt villige til å kjempe for bevaringen av den nordiske selvstendighet og frihet. Enten den het tysk nasjonalisme, russisk kommunisme, eller engelsk/amerikansk kapitalisme; den passet oss ikke, i et hvert fall bare delvis. Vi hadde vanskelig for å ta parti, og det måtte en provokasjon til som overfallet 9. april for å få oss inn på et av de spor som førte videre.

Krigen 9. april viste i første omgang stor nasjonal udfallenhet, med svikt både blandt politikerne og i forsvaret. Etterfulgt som den blev av en nedverdiggende krangel om hvem som skulde være tyskernes lakeier, gav den ikke den naturlige ledelsens støtte til vår generasjon som måtte velge vei ut av uføret. Uklare veivalg som først i løpet av krigsårene fikk klarere konturer, for eller mot eller nøytral. For eller mot med 10 til 15 % tilsammen, og 80 til 90 % fremdeles uten klare standpunkter. Slik gikk vi inn i 1941. Først mot slutten av krigen, da det blev klart hvem som kom til å gå av med seieren, dukket de fleste op som patrioter og gjorde krav på sin del av seieren.

I dag burde det være mulig å se mere lidenskapsløst på det. Prøve å innrømme hverandre respekt for de ulike standpunkter vi tok den gang. Venn og fiende fra den gang, som tilla motparten de skjendigste motiver, må etterhvert ha forstått at ikke alt var svart-hvitt og grått, men at hele fargeskalaen må taes i bruk for å beskrive beveggrunnene til aktørene.

Mange med meg hadde større innsikt og forbindelse med Finland og nære forhold til finske venner. Vi hadde allerede under Vinterkrigen stor lyst til å melde oss. Kanskje var vi ennå for unge, ikke modige nok, og det kunde være andre stengsler. Allikevel, dårlig samvittighet hadde vi, og trang til å kunde bøte på det. Den i våre øyne selvblamerte regjeringen i London tenkte vi knapt på da opropet om ny kamp for Finland kom. For Norge så vi en mulighet rehabilitering. Heller ikke kunde vi undlate å se faren for videre fremmarsj av sovjetiske styrker mot vest, kanskje mot vårt eget land uten at vi dermed godkjente det tyske overfallet på Norge. Vi så på en sovjetisk dominans i Skandinavia som noe ukjent (?) og langt verre. Allikevel et valg for en nasjonalsinnet ung mann som slettes ikke var uten betenkeligheter. Nok om det.

Det har vært populært etter frigjøringen av Finnmark 1944-45 å fremheve at Russland aldri har angrepet Norge eller besatt noen deler av vårt land. Men går vi litt tilbake i tiden og leser litt norsk historie, vi vi opdage at dette ikke er helt sandt. Det skjedde i første halvdel av 13-hundretallet. Kongen av Danmark/Norge og deler av Sverige, Waldemar Attendag, og før han hans far Waldemar Seier, hadde vanskeligheter med Kongen av Novgorod. Begge parter gjorde krav på Baltikum. Den finsk-ugriske befolkning den gang hørte hjemme i områdene nord for Novgorod inkludert Ingermannsland og andre landskaper rundt finskebukta, deri blandt utløpet av Neva hvor Petrograd senere blev bygget.

Syd- og nordøst ved bosetnings-grensene var de store sjøene Ladoga og Onega, og Kvitehavet med utløpet i Nordishavet. I nord lå Kola og Finnmark, den gang områder med stort sett samisk befolkning og uten klar tilknytning til hverken Skandinavia med Norge eller Russland. Novgorodkongen betraktet seg som hersker over det finske området. En viss russifisering av de finske områdene var sannsynligvis i gang uten at dette kan sies med sikkerhet.

De første kjente forsøk på kolonisering som gikk lengre enn rene handelsfremstøt fra russisk

side, skjedde på 1300-tallet. Man vet ikke sikkert hvad som forårsaket det første raidet nordover mot norske områder og vi vet heller ikke hvor bredt det favnet, men historikerne har antatt at hovedårsaken var hevnen fra kongen i Novgorod fordi han hadde blitt slått i Estland og jaget hjem av Waldemar. Han måtte slutte en ydmykende fred og love ikke å blande seg op i danske interesser i Baltikum. Dermed engasjerte han sine finsk-russiske undersåtter på 1320-tallet. Det artet seg som en liten folkevandring med koner og barn som (...?), og de nådde antagelig ganske uhindret frem til kysten i Troms, stort sett over Øverbygd og noen i Målselv til Finnfjordeid med Finnsnes i Finnfjordbotn og videre til Senja. Navnene smaker både av finsk og russisk.

Godt begrunnede antakelser tyder på at målet var overfald på Waldemars lensherre for det nordlige Troms, den eneste tenkelige konkurrent når det gjaldt suvereniteten over nordre og indre Troms, Finnmark og Kola. Dagsmarsjene var korte. Livnæringen udnerveis den gang i arktiske områder bød sikkert på visse problemer, særlig for ukjente inntrengere. Etableringen rundt Finnsnes og på Senja var det beste utgangspunktet for det forestående angrepet på Tore Hunds høgborg, Bjarkøy i Vågsfjorden.

Båter til overfarten måtte skaffes og villige kjentfolk finnes. De stedlige forhold på Bjarkøy måtte klargjøres før et overfallkunde lykkes. Så kom landsetting i nordre bukt, marsj over høydene mot Bjarkøygodset i syd foregikk om natten, og i tidlig grålysning kom overfaldet med nedbrenning av hus, drap og slakting. Høvdingen og de fleste mannfolkene var fraværende, og Novgorodkongens menn kunde trekke seg seierrikt tilbake. Waldemar straffet russerkongen. Og nytt hevnoverfall kom på 1330-tallet og likedan på 40-tallet. Men siste gang blev de observert og tatt, fratatt alt de hadde og satt ut på ei av Vesterålsens den gang øde øyer. Noen skal visstnok ha overlevet og skal være stamfedre til en egen finsk/russisk-liknende stamme som skiller seg klart ut fra den ellers stort sett rene nordnorske Vesterålsbefolkningen.

Etter byggingen av Petrograd fra ca. 1700, begynte en sterkere russifisering av områdene rundt på østsiden og nordover mot Kvitehavet og Kola. Svenskene hadde i mellomtiden fått herredømmet i Finland men da først og fremst vekt på områdene langs kysten mot Østersjøen og Finskebukta. De østre områdene var derfor et lett bytte for russerne som etterhvert gjorde disse til rene russiskdominerte områder.

Etter 1. verdenskrig hvor Finland frigjorde seg fra ca. 100 års russisk dominans kom 20 år senere den såkalte Vinterkrigen, og senere enda, samtidig med tyskernes angrep på Sovjet, Fortsettelseskrigen som varte til 10. september 1944. Her deltok tyskerne på finsk jord noe de også gjorde i 1. verdenskrig og i tiden etter denne, da finnene frigjorde seg fra den russiske okkupasjon, og tilslutt fra kommunistiske forsøk på revolusjon (Innbørdeskriget).

Særlig i sydøst mot Leningrad og Ladoga, men også hele vegen langs grensen og opp mot Grense Jakobselv i Norge måtte finnene avgi land etter Vinterkrigen, mens de i de to første årene av Fortsettelseskrigen tok alt tilbake og mere til. Bl.a. tok de Petroskoj, eller på russisk Petrozavodsk, byen ved Onega som nu er hovedstad i russisk Karelen. Kalevala (på kartene i dag: Uchtov ?) karelernes og finnenes urhjem og gamle drøm ble også befridd. Alt måtte oppgis i september 1944. Kanskje på grunn av press fra USA, men også av respekt for et heltmodig kjempende folk, fikk de merkelig nok beholde størsteparten av sitt land. Først nu, etter kommunismens fall åpner det seg kanskje nye muligheter. Det vil tiden vise ! Da Vinterkrigen startet høsten 1939, var stemningen i Norge meget positiv til hjelp for våre finske naboer. Mange meldte seg frivillig, men før de kom ordentlig i kamp, var krigen slutt, så

både påkjenningene og krigserfaringene var minimale. Da Fortsettelseskrigen startet juni 1941, kom opropet om den norske Legion og flere tusen nordmenn meldte seg frivillig. Organisasjonsplanene for disse avdelingene var ganske omfattende. I starten tok man sikte på 3 regiment. Ganske fort blandet imidlertid tyskerne seg inn og vi fikk et betydelig frafall blandt de frivillige. Det hele endte med den såkalte «Viken Bataljon». Den hadde også store problemer med tyskenes innblanding. Man forsøkte på alle måter å holde Legionen så norsk som mulig. Det endte med tyske SS-uniformer og innsats i Ingermannsland mot Leningrad. Befolkningen var fremdeles finsk, men løftet var at bare den 1. iskalde vinteren var over, skulde vi få komme til Finland. Det var det vi hadde meldt oss (til).

Det heter at mellom slagene skal soldater sove og spise, og stort mere fikk vi ikke tid til. Etterhvert aksepterte vi at det blev ett fett hvor vi bekjempet fienden. Han var den samme enten vi traff han ved Leningrad eller i Finland. Vi slo oss til ro, og kjempet der vi var.

Etter forskjellig norsk 1. gangsinnsats i nord- eller sydrussland, blev det etterhvert som det strømmet frivillige til, opprettet nye enheter hvor det passet oss nordmenn å være med. Samtidig som Regiment «Norge», som endel av Div. Viking, blev etablert og satt inn i Ingermannsland, senere ved Narva og i Baltikum, blev også Skibataljon «Norge» satt inn i Finland, på den såkalte Louchi-front. Louchi var både en liten karelsk by på finsk side og en noe større by ved Murmanskbanens og Kvitehavet. Målet for angrepet som skulde kutte russernes forbindelse til Murmansk, var området ved denne byen, og her kom kombinerte finske og tyske styrker nærmest Kvitehavet. Bare vel 40 kilometer skilte fra et avgjørende gjennombrudd før vinteren 1941/42 satte inn og stoppet videre fremrykning.

Gust Jonassens 1. norske skikompani var i kamp med ca. 150 nordmenn vinteren 1942/43 og tidlig høsten 43 kom Skibataljon «Norge» til Finnland, hvorefter innsatsen på Louchi-fronten begynte kort før jul 1943. Den varte sammenhengende til september 1944 da tilbake-trekningen begynte. Vi etterlot oss ca. 200 falne og hadde et tilsvarende antall mer eller mindre sårede. Tapsprosenten, kamptid og oprindelig antall tatt i betraktning var ganske stor, også sett i forhold til andre SS-avdelinger. Kort før jul 1944 var vi innkasernert på (?) ved Mysen etter norgeshistoriens lengste militære marsj til fots.

Innsatsen i Finland var på sett og vis den 3. slags krig mange av oss deltok i. Først krigen i Norge mot tyskerne. Dette var en «skyt- og løpkrig» som vi etterhvert kalte den. Oppholdende strid av kort varighet med anstrengende marsj til neste stilling som vi kanskje ikke en gang fikk lov å forsvare. Frustrerende ! og deprimerende ! Krig nr. 2 etter beinhard utdannelse som satte sine spor og gav en skikkelig forsmak på det som skulde komme, «steppelandets krig med vær- og førehindringer», i et stor sett veggløst terreng, men også med sommerens uante muligheter til fri utfoldelse så sandt man var tilstrekkelig motorisert. Eller stillingskrig med sump, rotter og sykdommer. Alt sammen med døden hvinende fra enhver uoversiktighet.

Den 3. i Finland kan best sammenlignes med Norge, men meget er annerledes. Massevis av vann, små og store. Forholdsvis flatt og vanskelig med oversikten. Skog som tildels må betegnes som urskog hvor man vanskelig kommer gjennom. Dessuten meget kaldt om vinteren

og tildels lammende vått og med flom vår og forsommer med en utålelig myggplage. Ingen steder kan det kjempes på samme måte. Terreng og klimaforhold bestemmer både for venn og fiende. Karelen innbyr ikke akkurat til ordinær sjakkbrettkrig. Her har vi med vår utpregede «individualistiske holdning» fordeler fremfor mange andre folkeslag. Vi kan bare ikke måle oss med de innfødte. Vi må lære av dem hvis vi skal bli bedre i deres terreng. Meget kan vi da også dra nytte av her oss hos.

Jeg har oversatt en tysk rapport som er sammenfattende erfaringer fra finsk og tysk side fra tiden på Louchi- og Salla-fronten, som vi mottok da innsatsen begynte i Finland i 1943. Våre egne erfaringer stemte etterhvert godt overens med rapporten. Den omfatter kamperfaringer fra den varme årstiden. Vinterkamperfaringene måtte vi stort sett gjøre selv. Finnene var ikke lengre der, de hadde sitt innsatsområde syd for oss og tyskerne gikk nærmest i hi om vinteren. Bortsett fra vedhogging, matlaging og vanlig vaktjeneste i utbygde stillinger. Vi nordmenn blev satt inn i meget bevegelig oppklarings-virksomhet på nordflanken hvor det ikke fantes faste stillinger bortsett fra enkelte fjerntliggende, delvis ubesatte støttepunkter. I dette området opererte fienden på tilnærmet samme måte, inntil oppladning for og gjennomføring av sommer-offensiven i 1944 endret bildet totalt for den norske Skibataljon. Men først til rapporten !

Rapporten er skrevet i begynnelsen av juli 1943 av en tysk SS-Obersturmführer. Han hadde deltatt i kampene helt fra starten av da de første tyske SS-avdelingene blev satt inn ved Salla og Alakurtti sammen med finske avdelinger. (SS-Obersturmführer) Rein blev senere høyt dekorert og deltok som leder i motoffensiven etter Skibataljonens store tap i junioperasjonene 1944.

Jeg har nevnt at vi måtte gjøre våre egne erfaringer etter vinterinnsatsen. Jeg har aldri hørt om en tilsvarende rapport eller erfaringsberetning fra vinterinnsats. Her vil jeg bare legge til at det meste fra Salla-rapporten også gjelder for vinterkamp. Om vinteren blei forflytningene raskere, lettere og lengre. Sne og kulde kan gi både ulemper og fordeler. Hvis ønskelig kan vi ta dette op under diskusjon etterpå.

Finsk/tyske erfaringer fra sommerkrigføringen i 1941 og 1942

Kurs i juni 1943 i Savukeski ved Salla

I. Alminnelig karakteristik.

Kamp i sommerhalvåret i Karelen er betinget av: Fiendens kampmåte, terreng m/mulighetene for skjul og dekning og av de polare klimaforhold. Betingelsene har utviklet særegne former og regler for kamp, med større mangfold enn vanlig. Den skarpe forskjellen mellom lys og mørke, varme og kulde, tørke og fuktighet, gir terrenget ganske ulike preg som tydelig påvirker kampføringen. De store skogene, myrene og sjøene vanskeliggjør bevegelser vesentlig slik at hovedfremstøtene må holde seg til brukbare trafikkårer som veger, elver og jernbaner. Den egentlige urskogskrig foretas av opklarings-avdelinger og jaktkommandoer m/kampopdrag og foregår på flankene og i åpningene mellom de adskilte frontavsnitt. På grunn av variasjonene deler vi sommeren i 3 avsnitt:

Forsommer

Høysommer

Ettersommer

Forsommer

Varer fra midt i mai til midt i juni. Da smelter sne og is og vi har høg vannsperioder med flom. Alle veger er stort sett ubrukelige og underhold av troppene er meget vanskelig. Kavleveger bør anlegges tidlig mens isunderlaget ennå bærer på vintervegene, og reserveforråd oppsettes ved fremskutte stasjoner. Sikt- og skuddlengden er stort sett de samme som om vinteren. Det er vanskelig å tyde spor. Oversvømmelser kan gjøre det vanskeligere å lese kart.

Høysommer

Fra midt i juni til midt i august. Alle veger er farbare bortsett fra tungt artilleri og tanks kan også terrenget ellers benyttes. Det er lettere å tyde spor. Sikt og skuddlengder reduseres med ca. 50 %. Skogbranner er hyppige og maten blir lett bedervet. I denne perioden er myggplagen størst. Den varer ellers et godt stykke ut på høsten.

Ettersommeren

Fra midt i august til midt i oktober. Kortere dager, kjølig, mye regn. Bladene faller og sikt og skuddhold blir lengre igjen. Lendet blir fuktig og opblødt og vegene dårligere. Det er lett å følge spor.

II. Russisk opklarings- og bandevirksomhet i urskog.

Urskogene åpner utmerkede muligheter for slik virksomhet. Innsatstidspunkt er uregelmessig. Tilsynelatende gunstigst i august-oktober med forkjærlighet til dårlig vær. Overfall vanligst sent om kvelden eller tidlig om morgenen, mens tren og tilførsler også blir angrepet midt på

dagen.

1. Oppgaver.

- a. Forstyrrelser av og kontroll m/ tilførsler.
- b. Sprenging av broer.
- c. Nedkjemping av feldvakter.
- d. Innbringelse av fanger.
- e. Våpenbytte.
- f. Avlytting.
- g. Propagandaspredning.

2. Styrke, utrustning, bevegning.

Styrke og sammensetning er meget forskjellig og avhengig av oppdrag.

Ved opplæring: 4-10 mann

Ved kampopdrag: 80-200 mann

Vanligvis utsøkt menneskemateriell, godt spesialutdannet.

Utrustning: kamuflasjestyr, ganske ofte finske el. tyske uniformer, tåkegranater, miner, kart, feldkabel, radioutstyr, trådklippere, lypistoler, økser og sager.

Bevegning: Mpi, automat- og halvautomatgeværer, håndgranater.

3. Fremmarsj og virksomhet v/målet.

Fremmarsjen foregår i en åpen rekke eller dobbel rekke med 2-3 speidere som spiss og sidesikringer med 2-3 mann på hver side. De undviger (?) skog og høydedrag. Er målet for oppdraget nådd, etablerer de et støttepunkt 2-3 kilometer unna. Derfra drives opplæring emd mindre grupper. Etter inngående observasjoner blir overfallet utført.

III. Erfaringer fra egen opplæringsvirksomhet.

Lederen bestemmer etter kart og tidligere erfaring først en fremmarsjplan. Denne må legges gjennom skog og høyereliggende lende. Åpne myrer og elver unngås. Ligger målet langt borte, må mellommål bestemmes. Oppdraget må være skarpt formulert. Opplysninger om skogområder, returveg og tid for retur må oppgis. Styrke, bevæpning og annet utstyr er avhengig av oppdrag og varighet. Berøring med fienden meldes så hurtig som mulig og meldingen bør under ingen omstendigheter gå tapt.

All fremmarsj foregår om natten, mens dagen benyttes til hvile og næropplæring. Hvileplassen innredes best på høyereliggende steder. Disse må sikres uophørlig. Undgå frittliggende skogøyer. Ved oppbrudd må alle spor viskes ut. Er bestemmelsesstedet nådd, opprettes snarest det mest hensiktsmessige støttepunkt. Det må ligge i nærheten av målet. Best er et høyereliggende punkt hvor det er mulig å holde øye med målet. For å kunne bestemme når og hvorledes overfallet kan gjennomføres, benyttes mindre opplæringsgrupper for å klargjøre

forholdene i og rundt målet.

IV. Utrustning og bevegning av fjernopklaringsavdelinger.

1. Utrustning.

Lett, luftig og mest mulig vanntett. Lærstøvler (undgå gummifottøy), kamuflasjeutstyr, fotkluter av ull (ikke ?), tynt og lett undertøy. Teltduker, myggslør og myggolje. Kopp, fyrstikker, sovepakning (?), kompass og kart (det siste til flest mulig).

Spesialutrustning:

Radioutstyr, pulk, 3-4 meter tynntråd, og fiskeangler. Pr. Lag: 2 økser, 1 sag, 3 gryter eller steikepanner.

Dagsrasjon:

400 gr tørt brød
100 gr smør el. 200 gr. ost
150 gr. sukker
100 gr. havregryn
200 gr. pølse
100 gr. svinekjøtt
15 gr. kaffe el. 5 gr. te
10 gr. salt
Samlet vekt: 1.075 kilogram

Hermetikk kan føre til magebesvær.

2. Bevegning.

Lett, virkningsfull, 2-3 Mpi, 2-3 geværer, pr. mann 1-2 handgranater, sprengningsutstyr. Mengden av ammunisjon er avhengig av oppdrag og avstand, vanligvis 1-2 standardutrustninger.

V. Opklaring under urskogsforhold, betydning og gjennomføring.

1. Krav som må stilles til opklaringen.

- a. løpende og varig
- b. målbevissthet
- c. tilstrekkelig langttrekkende (1-30 kilometer) (ved fjernopklaring større avstander)

d. planer for opklaringen

2. Opklaringsmål.

- a. fiendtlige støttepunkter
- b. feldvakter og lagerplasser
- c. fremmarsjveger
- d. tilførselveger
- e. fiendtlige troppebevegelser
- f. innbringelse av fanger (helst flere samtidig slik at det blir lettere å sammenholde opplysninger).

Opklaringsopdraget må være klart og skarpt formulert. Alle opklaringsopdrag må inneholde opplysningsopdrag om mulige angrepsmål.

3. Gjennomføring av opdraget.

Under fremmarsjen benyttes fortrinnsvis fast og tørt lende, for ikke å etterlate spor. Trå ikke på liggende trær eller greiner da bruddsteder i barken kan gi fienden gode holdepunkter. Før opklaringen starter må ledere ha følgende helt klart for seg:

- a. opdraget
- b. veg og returveg
- c. mål og mellommål
- d. virksomhet ved målet
- e. sambandsmuligheter
- f. hjelpetiltak for sårede
- g. tidspunkt for retur og hvor
- h. utrustning, bevegning, forpleining
- i. virksomhet i tilfelle forfølgelse
- j. hva meldinger skal inneholde

Hvis mulig kan man sette inn to opklaringsgrupper mot samme mål. Fordelene er moralsk støtte og hjelpemulighet. Alle meldinger fra lederen av opklaringsavdelingen skal inneholde

- a. sted og tid
- b. fiendens styrke og bevegning
- c. hva gjør fienden
- d. hva gjør jeg

VI. Jaktkommandoer i sommerkarelen.

Jaktkommandoens hensikt og oppgave er å forstyrre fienden i hans åpne flanker og i ryggen, slik at han blir tvunget til å plassere sine egne sikkerhetsstyrker langs flankene i dybden eller tvinges til å konsentrere dem lengre bak.

1. Mål.

- a. ødelegge fiendens samband

- b. ødelegge fiendens tilførsler ved overfall på lagerplasser, omlastingssteder, kolonner og bebyggelse
- c. spredning av propaganda og falske rykter

2. Styrke og sammensetning.

Styrken er alltid avhengig av oppdraget og avstanden og består av frivillige, psykisk og fysisk utsøkte mennskaper som er fortrolige med fiendens språk og sosiale forhold.

3. Utrustning og bevegning.

Utrustningen må være lett og begrense seg til det nødvendige. *Bevegningen*: Mpi's, geværer, pistoler, håndgranater, sprengningsutstyr, miner og nok ammunisjon.

4. Forpleining.

Blir delvis tatt med, delvis tatt som bytte.

5. Gjennomføring.

Etter større omgåelse av flanken når man innsatsområdet. Berøring med fienden må hele tiden undgås. Når målområdet er nådd, finner man et egnet støttepunkt hvorfra oppklaringen starter. Innkomne opplysninger danner grunnlaget for innsatsplanen. Denne inneholder:

- a. sikring av støttepunktet
- b. sted og styrke av sikringen
- c. avdelingens oppgaver
- d. sikring av gjennomføringen
- e. form for avmarsj fra støttepunktet og bestemmelse av møteplass
- f. ettervern utgjør samtidig reserve

Ettervernets oppgave er vern mot overraskelser og sikring ved tilbaketrekning. Ved overfall på sikrede mål, må først fiendens sikringsstyrker tillintetgjøres. Etter overfallet trekker jaktkommandoen seg tilbake til støttepunktet og dukker snart op igjen på et helt annet sted. Dette forvirrer fienden, men fører også til at støttepunktet må flyttes for å vanskeliggjøre lokaliseringen fra fiendens side. Jaktkommandoen må stå i løpende forbindelse med eget utgangspunkt eller frontavsnitt.

6. Forsvar mot fiendtlig jaktkommandovirksomhet.

- a. Skjerpelse av egen bevoktning og oppklaring
- b. konvoiarrangementer for tilførsler og andre forflytninger
- c. overvåking av befolkningen (forbud mot ferdsel, møte- og utgangsforbud)
- d. gjennom søkning av bakenforliggende områder
- e. utplassering av forsvarberedte avdelinger
- f. luftopklaring

VII. Finsk urskogstaktikk

De spesielle klima og lendeforhold i Finland og særlig i Lappland og Karelen, har gjort det nødvendig å utvikle en egen kamptaktikk. Forflytning og innsats av større avdelinger er knyttet til de store ferdelsårer, veger og jernbaner. Hovedkampene blir ført i tilknytning til og i nærheten av disse, mens den egentlige urskogskrig utspilles ved flankene av opklarings- og jaktkommandoer. Avgjørende betydning vil denne «småkrigen» sjelden få, dog kan man ikke undervurdere virkningene for hovedfrontene.

1. Utdannelsen.

Den spesielle urskogskrigen krever like spesielle, utsøkte og utdannede mannskaper. Viktige betingelser er gode marsj- og skiløperferdigheter samt gode orienteringsevner. Ferdigheter må stadig fornyes og videreutvikles slik at soldaten kan føle seg sikker og istand til, med positive midler, å kunne gjennomføre de kampodrag som blir pålagt han. I de finske urskoger er hver mann først og fremst avhengig av seg selv.

2. Opgaver.

- a. avverge og slå tilbake fiendtlige jaktkommandoer og bandittvirksomhet
- b. ødelegge og forstyrre fiendtlige tilførsler i flankene og i bakenforliggende områder
- c. overfall på fiendtlige flankesikringer
- d. opklaring og innbringelse av fanger
- e. sinking av fiendtlige styrker til flankene og i rygg

3. Kjennetegn for urskogstaktikk.

- a. styrken må holdes sammen og undgå sprengning
- b. angrep må føres m/samlet kraft
- c. løpende opklaring
- d. reserver holdes alltid klare mot overraskelser
- e. under ufordelaktige forhold skal kampene avbrytes, og egne tropper om mulig hurtigst plasseres i gunstigere taktiske posisjoner. Undgå hard og langvarig forsvarskamp av dårlig egnede lendepunkter, da faren for omringning er stor.
- f. er lendeforholdene gunstige, angrip med samlet kraft
- g. møtes fienden under bevegelse, trekk ham om mulig mot lendeforhold som begunstiger egne styrker
- h. gå alltid inn for binding av fienden frontalt, og angrip hurtigst omgående med egne hovedstyrker

4. Sammendrag.

Kamp i finsk urskog kan ikke skjematiseres. Kamføringen bestemmes av lendet, særforhold, styrke, bevegning, utrustning og utdannelsesnivå hos fienden. Etter disse synspunkter må alltid innsatsmulighetene vurderes. Forbigående tap av terreng betyr minimalt, hovedsak her som på andre krigsskueplasser er: tillintetgjørelse av fienden.

VIII. Sikring av operasjonsmål utsatt for bandeoverfall.

1. Faste mål.

Landsbyer, tettsteder, forpleiningslager, våpen- og ammunisjonslager, jernbane- og vegbroer, bivuakker, kommandoplasser, flyplasser, fangeleire o.l. til vern av disse blir både faste og mobile sikkerhetstiltak benyttet. Den stedlige faste sikring sikrer de faste målene, mens de mobile driver opklaring. Særlig må man legge vekt på opklaring mot høyereliggende punkter i terrenget i avstander 5-10 kilometer hvorfra innsikt kan være mulig.

2. Mobile mål.

Enslige kjøretøyer, kolonner, meldere, godstog, osv. sikringstiltak er konvoiering.

IX. Kampavbrudd og tilbaketrekning.

1. Hvis fienden behersker og ligger i langt bedre og fordelaktigere lende, og hvis videreføring av kampen vil påføre egne styrker unødige tap.
2. Når man erkjenner at fienden er i ferd med å få lurt egne tropper i bakhold.
3. Når fortsettelse av kampen ikke lengre har utsikt til å lykkes.
4. Når fienden er i besittelse av en klar overlegenhet i styrke og ildkraft.
5. Ved fare for overvinning.
6. Når egne tap blir for høye.

Gjennomføring.

Ved avbrudd danner reservene retrettstillinger. Disse må ligge tilstrekkelig langt unna, bruk av tåkegranater og skogbrann ved gunstig vindretning. Hovedtyngden av egne styrker settes inn på flankene for å forvirre fienden og for å få størst mulig fiendtlig tap når han rykker frem.

X. Skogbranner med bekjempelse.

Om sommeren er skogbranner ingen sjeldenhet. De blir brukt som kampmiddel for å binde fiendens krefter og for å påføre ham størst mulig skade.

1. Brannmetoder.

- a. brannbomber, fosforblad, brannflasker, branngranater
- b. brannstiftelse ved bander, opklaringsavdelinger og agenter
- c. artilleri- og bombekasterild
- d. luftnedslag
- e. uforsiktig omgang med ild